

Царикова А.В.,

студентка III курсу факультету мистецтв ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Сологуб В.Д., кандидат педагогічних наук, доцент за наказом кафедри музичного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

СТУДЕНТСЬКИЙ ГІТАРНИЙ ОРКЕСТР МИКОЛАЇВСЬКОЇ ФІЛІЇ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ – СУЧАСНЕ НОВАТОРСТВО У СИСТЕМІ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА СВІТОВИЙ СТАНДАРТ

Гітарний оркестр є однією з ефективних навчальних форм роботи та найбільш поширеною формою колективного гітарного виконавства в багатьох країнах Європи, Латинської та Північної Америки, Японії та Азії загалом. Гітарні оркестри існують у вигляді постійно діючих колективів професіоналів і любителів, а також як зведені склади, що поєднують виконавців на фестивалях та конкурсах гітарної музики (GFA Convention, США, Hermonopolis Guitar Festival, Греція, Польща, Росія «Конкурс гітарних ансамблей и оркестров», Білорусь «Ренессанс гитары» тощо).

Гітарний оркестр, як вид оркестру, був сформований досить давно і називався Неаполітанським оркестром. Він набув поширення в Європі наприкінці XVIII - початку XIX ст. До складу такого оркестру, крім гітарної групи, входила група мандолін[3].

Але такий феномен, як суто гітарний оркестр, існує з 60-х років попереднього сторіччя. Вперше з навчальною метою він був сформований в Японії гітаристом Хірокі Нііборі [1], який є засновником розгалуженої структури музичних освітніх установ, навчання в яких базується на оркестровому виконавстві на гітарі та охоплює учасників незалежно від статусу, віку, професійної приналежності. Ця багатоступенева структура успішно функціонує вже понад п'ятдесят років. Оркестр Нііборі дав більше ніж 3200 концертів протягом 19 років своєї музичної діяльності. Як педагог, в 1984 Нііборі заснував гітарні Консерваторію в Nihon, яка стала першою гітарною школою, схваленої як освітня основа в Японії. Хірокі Нііборі став її першим президентом. У 1985 році він організував та очолив освітнє товариство «Музичну Гітарну Академію Нііборі»[9], яка включає дошкільний курс, курс середньої школи та університетський курс. Гітарна Музична Школа Нііборі має відділення в 26 країнах світу та існує ось уже 37 років. Зараз в Японії діє декілька професійних гітарних оркестрів. Вони випускають аудіо та відео

альбоми, дають сотні концертів на рік, які мають попит на рівні з концертами симфонічних та камерних оркестрів.

В Європі та Америці вже багато років активно практикується такий різновид оркестрового виконавства як оркестр гітаристів. На багатьох гітарних фестивалях, крім конкурсу та майстер-класів, для учасників обумовлена гра у гітарному оркестрі. Як правило «фінальним акордом» будь якого гітарного фестивалю стає концерт гітарного оркестру, як результат колективної співпраці. Саме таке творче, інтернаціональне спілкування надає можливості виконавцям отримувати професійний досвід та стати обізнаним у галузі світового гітарного мистецтва.

За час існування гітарного оркестру сформувався його інструментарій, який на сьогодні складається з: гітар-октавін або гітар-сопрано, прим-гітар, кварт-гітар, терц-гітар, іноді альтових та квінтбасгітар, акустичних бас та контрабас гітар[6].

Поява інструментарію спричинила необхідність в особливому репертуарі. Такі композитори, як А. Мілан, Д. Павлович, Е. Йорк, Х. Кауфманн звернулися до створення творів власно для гітарного оркестру, а керівники та учасники колективів, такі як: Я. Еріксон, Н. С. Фуджимато, Х. Нііборі сприяли розширенню та оновленню репертуару, створюючи інструментовки та аранжування творів різних стилів та жанрів.

На відміну від зарубіжних гітаристів, більшість українських мають великий досвід гри у різних оркестрових колективах, але на жаль для них цей досвід некорисний. В оркестрах народних інструментів, гітаристи України й досі вимушені грати на інструментах домрово-балалаєчної групи, що значно погіршує становище та розвиток вітчизняного гітарного мистецтва. Це відбувається тому, що в Україні, на відміну від деяких інших країн пострадянського простору, й досі лишається не визначеним статус гітари, як академічного інструменту. Але, на відміну від інших, вищі навчальні заклади України мають можливість змінити застарілу та вже не прогресивну радянську систему підготовки фахівців. Цьому сприяє прийнятий у 2014 році «Закон України про вищу освіту», згідно якого Українські виші мають право на «академічну свободу» [4].

Така ситуація стала поштовхом для радикальної зміни системи підготовки фахівця-гітариста у Київському національному університеті культури і мистецтв, який є найбільш прогресивним мистецьким вишем України, а його Миколаївська філія – флагманом підготовки фахівців в галузі гітарного мистецтва, професійний рівень яких вже зараз наблизений до міжнародних стандартів. Саме тому у 2016 році, на базі Миколаївської філії Київського Національного університету культури і мистецтв у творчій співпраці з Миколаївським коледжем культури і мистецтв, було засновано перший в Україні студентський гітарний оркестр. Зараз до складу колективу входять 24 студенти, які навчаються у класах гітари цих мистецьких навчальних закладів. Керівники гітарного оркестру – Вікторія Даріївна Сологуб

/доцент за наказом кафедри музичного мистецтва, кандидат педагогічних наук/ та Гриненко Світлана Миколаївна /старший викладач циклової комісії народного інструментального мистецтва Миколаївського коледжу культури і мистецтв/.

Продуктивна та цікава робота оркестру гітаристів забезпечується цілою низкою фахових навчальних дисциплін. «Інструментування та аранжування» дає можливість кожному студенту гітаристу навчитися створювати переклади, виконавські транскрипції, редакції, інструментування та аранжування безпосередньо для гітари соло та гітарних колективів. Це значно оновлює вже існуючий гітарний репертуар та надає стрімкого розвитку новим музичним формам. Навчальна дисципліна «Методика викладання фаху» допомагає студентам класу гітари набуті теоретичних знань з методики індивідуальної роботи в класі гітари, методики акомпанементу, які потім закріплюються практичними навичками роботи в концертмейстерському класі. Курс «Методика роботи з оркестром» у комплексі з «Диригуванням та читанням оркестрових партитур», «Сольно-ансамблевим та диригентським практикумом» дають можливість кожному студенту гітаристу засвоїти фундаментальні основи та набуті практичних навичок роботи з гітарним оркестром (ансамблем). Саме цей комплексний підхід підготовки гітариста виховує кваліфікованих фахівців в галузі гітарного мистецтва, перспективних керівників творчих колективів, із неординарним та сучасним поглядом.

Гітарний оркестр плідно співпрацює з Миколаївським клубом композиторів "Ad Libitum" до складу якого входять Л. Пантелеймонов, В. Коршунов, О. Васильцов та інші, твори яких вже виконуються оркестром[2].

На базі гітарного оркестру Миколаївської філії Київського Національного університету культури і мистецтв та лабораторії гітари створено та адаптовано декілька освітньо-мистецьких, мистецьких Всеукраїнських та міжнародних проєктів: «GUITAR CORPORATION», «Музична платформа», «VIVAT GUITARA!».

Гітарний оркестр, як відносно нова форма колективного творчого процесу, що сприяє наявному прогресу в галузі інструментального виконавства та надає нові можливості, значно розширює рамки українського та світового музичного мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Бойко С. Гітарний оркестр // Гітарний журнал: сб. ст.- 2007- с.1.
2. Гриненко С. Композиторський доробок в гітарному мистецтві півдня України // Трансформаційні процеси в мистецькій освіті та культурі України ХХІ століття: зб. ст.-2017-с. 57-59.
3. Данилова Д. Гітарний оркестр история и практика // сб.ст. – с.1-8.
4. Про вищу освіту : Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004) // Документ 1556-18 – 2018 – с.1.

5. Сологуб В. Межпредметные связи в процессе комплексной профессиональной подготовки студентов музыкально-педагогических факультетов // Педагогическая пресса: сб. ст.- 2012- К., с.3-34.

6. Тавровский В. Генрих Альберт // Гитаристы и композиторы: сл.-2001-2017- с. 1.

7. Cr. Morits Das JugendGitarrenOrchesterßHamburg und sein Juniorteam spielen sich in in die Weinachtspause // Br- -2017- s.1.

8. Blaha V. Dejiny kytary // uc. Brno – 2013 – s.241.

9. Summerfield M.J. The classical guitar its evolution, players and personalities since 1800 // Ashley mark publishing company – 2002- p. 206.

Циснецька Н.М.,

магістрант Київського університету культури;
Науковий консультант: Обозна О.О., кандидат економічних наук, доцент,
м. Миколаїв

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Туристична інфраструктура у нашому розумінні – це сукупність підприємств, установ і закладів, діяльність яких спрямована на задоволення потреб людей, котрі беруть участь в оздоровленні або відпочинку, а також шляхів сполучення і транспорту та об'єктів розміщення туристів, що забезпечують умови стабільного функціонування. Ми розглядаємо її цілісною системою, що складається з двох підсистем: соціальної та виробничої, які взаємопов'язані та взаємообумовлені відносно обслуговуючого суб'єкта. У свою чергу інфраструктура певною мірою формує туристичні регіони, сприяє туристичній спеціалізації та профілю господарювання, адже завдяки наявності інфраструктурних зв'язків між окремими об'єктами визначають якість обслуговування на тій чи іншій території.

Об'єктом для дослідження була обрана Миколаївська область. Миколаївська область розташована на півдні України в басейні нижньої течії ріки Південний Буг. На півночі вона межує з Кіровоградською областю на сході і північному сході з Дніпропетровською, на південному сході з Херсонською, на сході з Одеською областями.

На півдні омивається Чорним морем та дев'ятьма лиманами, які глибоко вдаються в суходіл. На території області є острів Березань та Кінбурнська коса.

Регіон має значний туристично-рекреаційний потенціал, сформований завдяки сприятливому клімату, природним умовам, географічному розташуванню. На території Миколаївщини понад 120 територій і об'єктів заповідного фонду, регіональні ландшафтні парки. У комплексі рекреаційних ресурсів особливе місце займають розміщені у містах та селах культурно-